

Grote verschillen partijen ‘Tête-à-Tête’

Met een areaal van meer dan 600 ha is de narcissencultivar ‘Tête-à-Tête’ veruit de meest geteelde narcis. Het merendeel van de opbrengst is bestemd voor de broeierij op pot. In de uitbloei komen grote verschillen voor tussen partijen. Daaraan is al iets te doen tijdens de teelt. Een aantal mogelijkheden komt hier aan de orde. Daarbij ligt de nadruk op de bolkwaliteit.

Tekst: Bob Bisschops b.bisschops@dlvplant.nl
en Geert van Diepen g.vandiepen@dlvplant.nl
– DLV Team bloembollen
Foto's: DLV Plant

In de broei van de narcissencultivar ‘Tête-à-Tête’ komen duidelijke partijverschillen naar boven met betrekking tot uitval, meerbloemigheid en de presentatie. Deze verschillen zijn er tijdens de bollenteelt al ingekomen. Door in de bollenteelt de juiste maatregelen te nemen kunnen kwaliteitsproblemen in de broei voorkomen worden. In dit artikel een aantal aandachtspunten voor de bolkwaliteit van ‘Tête-à-Tête’.

WIN-WIN SITUATIE

Broeiers van bol-op-pot zijn sterk gebaat bij kwaliteitsbollen. Immers, één zieke bol op de

pot maakt de pot onverkoopbaar. Een goede communicatie tussen teler en broeier voorkomt kwaliteitsproblemen en kan daardoor uitgroeien tot een duurzame ketensamenwerking. De broeier profiteert van kwaliteitsbollen en de teler is gewaarborgd van afzet; een win-win situatie dus.

PENICILLIUM EN BOTRYTIS

‘Tête-à-Tête’ is de meest gebroeide potnarcis. Broeiers ervaren grote verschillen in kwaliteit tussen de diverse partijen. Een belangrijk aandachtspunt is dat de bollen goed droog geleverd worden. Soms voelen de bollen bij levering nog klam aan. De bollen zijn dan onvoldoende gedroogd of hebben te lang in de kisten zonder lucht gestaan. Laat de bollen niet 's nacht zonder lucht staan. Het gevolg hiervan is meer uitval door *Penicillium* en *Botrytis* op de pot. Om

uitval door *Penicillium* en *Botrytis* te voorkomen zijn de volgende punten van belang:

- Een goede chemische bestrijding van *Botrytis* op het veld;
- Direct in palletkisten rooien om zonnebrand en natregenen op het land te voorkomen;
- Enkele dagen drogen met veel lucht bij 20 tot 25°C;
- De bollen 7 tot 10 dagen goed nadrogen bij 30 tot 34°C.

BOLROT

Steeds vaker wordt in ‘Tête-à-Tête’ bolrot (*Fusarium*) gevonden. Zodra de bollen uit de grond komen worden *Fusarium*sporen verspreid door de partij. Zorg daarom voor zo min mogelijk versmering tijdens het rooien en verwerken. Het spoelen van ‘Tête-à-Tête’ wordt sterk afgeraden. Elke beschadiging van de bol is een invalspoort voor ziektekiemen. Een directe aantasting is al na enkele weken 25°C zichtbaar. Een latente aantasting kan, afhankelijk van de omstandigheden, pas veel later tot uiting komen. Als bolrot eenmaal in de partij aanwezig is, is het zeer lastig de ziekte uit te selecteren. Voorkom zo veel mogelijk beschadiging door de verwerkingslijn kort te houden en machines goed op elkaar af te stemmen. Droog de bollen na elke verwerking snel terug.

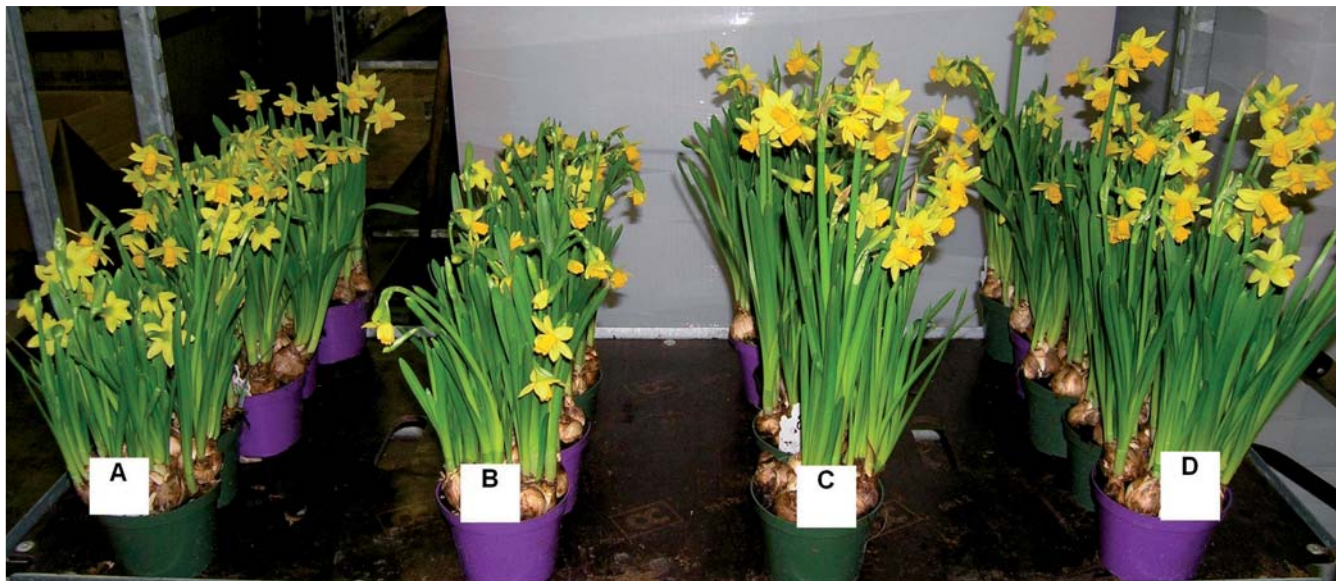
BEWARING

Wanneer de bollen gedroogd zijn wordt 7-10

Al tijdens de teelt is een aantal maatregelen te nemen waarmee de kwaliteit tijdens de broeierij is te beïnvloeden

Tête-à-Tête'

Studieclub vergelijkt partijen

Een actieve studieclub heeft samen met DLV Plant afgelopen winter diverse partijen 'Tête-à-Tête' vergeleken op uitval, meerbloemigheid en presentatie. Per partij zijn in september 25 bollen aangeleverd. Deze zijn begin oktober geplant, half januari uitgezet in de kas en begin februari beoordeeld. Op de foto zijn een paar duidelijke verschillen tussen de partijen te zien. Partij A is praktisch enkelbloemig. Raap een enkelbloemige partij af en start met een beter, meerbloemig partij. Partij B is vanaf eind juli bewaard bij 25°C en levert mede daardoor een stug en uniform gewas op. *Penicillium* (puffers) veroorzaakt veel uitval in partij C. Warm nadrogen en daarna bewaren bij 25°C vermindert uitval door *Penicillium*. Partij D is een selectiepartij op meerbloemigheid. De selectie is jaren geleden uitgevoerd door het voormalig LBO (nu PPO) en nog steeds is deze partij duidelijk beter meerbloemig dan de overige partijen.

dagen 30 tot 34°C gegeven, om *Penicillium* en *Botrytis* tegen te gaan. Bewaar de leverbare bollen daarna bij een temperatuur van 25°C tot afleveren. Bij deze temperatuur worden er meer bloemstelen gevormd en ontstaat een betere presentatie op de pot.

.....
'Het is belangrijk dat
verschillende partijen 'Tête-à-
Tête', maar ook verschillende
roodata en percelen niet
worden gemengd'
.....

Bij een goede circulatie is een RV van ongeveer 65% toereikend. Sommige schimmelsporten kunnen zich door de lucht verspreiden, maar bij deze klimaatomstandigheden kan geen nieuwe aantasting plaatsvinden. Kies bij het gebruik van een klimaatcomputer voor het programma bewaren/drogen. Wanneer de RV

in de cel te hoog wordt, zal de buitenklep opengaan. Mocht de RV te hoog worden omdat het buiten vochtig en warm is, stel dan de temperatuur een paar graden naar boven bij.

MEERBLOEMIGHEID

Het aantal bloemstelen en het aantal bloemen per steel is maatgevend voor de kwaliteit. Veel partijen zijn enkelbloemig. Door selectie is de meerbloemigheid van een partij te verbeteren. Bouw een selectiepartij op waaruit alle enkelbloemig bloeiende bollen worden verwijderd. Deze meerbloemigheid blijft de jaren daarna aanwezig in de partij. Uit proeven blijkt ook dat deze meerbloemige selectiepartijen een betere groei en bolkwaliteit geven. Een andere optie is bollen aankopen van een selectiepartij. Het aantal bloemstelen is te beïnvloeden door de stikstofbemesting. Te weinig stikstof strooi-

en gaat ten koste van het aantal bloemstelen. Pas echter wel op voor te veel stikstof. Bij te veel stikstof neemt het aantal vestbollen (bollen met groeischeuren) toe. Vestbollen zijn gevoeliger voor *Penicillium*. Daarnaast geeft teveel stikstof bossige planten met lange stelen, smalle bladeren en kleinere bloemen.

PARTIJ-INFORMATIE

Het is belangrijk dat verschillende partijen 'Tête-à-Tête', maar ook verschillende roodata en percelen niet worden gemengd. Vermenging uit zich bij de broeier in ongelijkheid op de pot. Dit gaat sterk ten koste van de kwaliteit. Graag ook aandacht voor de leverdatum. Door de bollen op tijd te leveren kunnen de bollen de juiste behandeling ondergaan. Voor elk bloeitijdstip is er een aangepaste behandeling.

Resumé

Wie de narcissencultivar 'Tête-à-Tête' teelt levert in veel gevallen een halfproduct af aan de broeier. De broeier moet met die partij een goed eindresultaat weten te behalen. Tijdens het groeiseizoen te velde kan de teler daarvoor al een aantal maatregelen nemen.